

Vedlegg 1.

FINANSIERING OG KRAV TIL SØKERE OG SØKNADER

Dette er krav som vil gjelde for søkere som får godkjent sin skisse og kan sende søknad i andre runde av søknadsprosessen.

1. FINANSIERING AV HOVEDPROSJEKTENE

Midler fra verdiskapingsprogrammet skal komme som et tillegg til allerede eksisterende ordninger og ikke bli en erstatning for eksisterende virkemidler. Innovasjon Norge gir støtte til næringsutvikling og bedrifter, men prioriterer ikke tilrettelegging og infrastruktur. Verdiskapingsprogrammet kan støtte slik tilrettelegging og infrastruktur slik at naturarven blir en ressurs for næringslivet. Støtten fra verdiskapingsprogrammet skal ikke gå til bedrifter, bedriftsutvikling eller som direkte støtte til næringsvirksomhet, det er bl.a. Innovasjon Norge sitt ansvar.

Hovedprosjektene får en rund sum penger fra programmet og må skaffe minst tilsvarende finansiering fra andre kilder. Det forutsettes altså at hovedprosjektene har 50 prosent egenfinansiering. Verdiskapingsprogrammet ønsker en slik egenfinansiering med regionale/lokale midler for å gi regionalt eierskap til hovedprosjektet. Egenfinansieringen skal brukes i tiltak og delprosjekter som oppfyller hovedprosjektets søknad og verdiskapingsprogrammets mål.

1.1 Prinsipper for samfinansiering

Opp til 50 % av utgiftene i hovedprosjektet kan dekkes av verdiskapingsprogrammets midler. Resten finansieres på annen måte. Det kan være:

- Egeninnsats fra de deltakende aktørene, etter nærmere avtalte prinsipper og timesatser.
- Andre ressurser som byggematerialer, kontor, bruk av maskiner.
- Midler fra de deltakende aktørene, næringsliv og andre, eller fra økonomiske tilskudd fra myndigheter som ikke finansieres over MDs budsjett.

Det finnes en rekke virkemidler for å støtte utvikling av lokalsamfunn og næringsliv i distriktene. Disse administreres av ulike departement og etater. Hovedprosjektene kan søke om tilskudd fra disse ordningene for å få dekket noe av sin egenfinansiering derfra. Den mest aktuelle er de regionale utviklingsmidlene som fylkeskommunen disponerer og fordeler til Innovasjon Norge, kommunale og interkommunale næringsfond og lokale og regionale utviklingstiltak.

I tillegg kommer den nasjonale småsamfunnsatsingen, Grønt reiseliv, spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) og Bygdeutviklingsmidler m.fl. Se vedlegg 3 for mer utfyllende omtale av hver enkelt ordning. Erfaringen fra verdiskapingsprogrammet på kulturminneområdet er at prosjektene har klart å utløse mye midler fra disse støtteordningene. FoU miljøer som knyttes til hovedprosjektet kan søke støtte fra Forskningsrådets program Natur og næring 2008-2013 (se omtale i vedlegg 3). De gir støtte bl.a. til forskning på natur- og kulturbasert reiseliv.

2. SØKNADER

2.1 Krav til søkere til hovedprosjekt

Prosjekteierne for hovedprosjektene blir ansvarlige for å tilse at de delprosjektene innenfor deres hovedprosjekt som får økonomisk støtte, er gjennomført i henhold til tilsagn og krav som brukes av staten. Av dette følger krav som har betydning for organisering og ansvar. Bak søknaden må det være en institusjon (juridisk person) som kan ta ansvaret for driften. Den som driver et hovedprosjekt må fordele midlene og delprosjektene til et bredt spekter av aktører.

Søkerne må sannsynliggjøre at de har den nødvendige størrelse og kompetanse for å få til det aktørsamspillet og samarbeidet over tradisjonelle fag- og sektorgrenser som programmet legger opp til.

2.2 Krav til selve søknaden om hovedprosjekt

Verdiskapingsprogrammet har utviklet et eget sett søknadskriterier som er presentert under. Kriteriene skal sikre at resultater oppnås og at prosjektene fungerer godt både enkeltvis og samlet. Søknaden bør legge vekt på hvilke mål hovedprosjektet har, hvordan disse samsvarer med programmets overordnede mål, hvilke delprosjekter og tiltak som ønskes satt i gang for å nå målene, hvordan måloppnåelsen kan evalueres og hvordan hovedprosjektet forholder seg til andre planer og strategier i regionen. I tillegg oppfordres det til å sende inn mer utfyllende vedlegg. Søknaden bør ha en tidsramme på 3-5 år.

Søknadskriterier

1. Oppfylging av målsetningene i verdiskapingsprogrammet for naturarven

Det vil bli lagt vekt på at hovedprosjektene forholder seg aktivt til målsetningene i programmet og at de har forutsetninger for å nå oppsatte mål og gjennomføre hovedprosjektene på en god måte. Både hovedprosjektene og de enkelte delprosjektene innefor disse skal ha målformuleringer, og det skal beskrives hvilke effekter en antar at de vil gi og hvordan de kan måles. De viktigste suksesskriteriene og kritiske faktorer skal gjøres rede for. Hovedprosjektene vil bli vurdert ut fra antatt effekt på næringsutvikling, utvikling i lokalsamfunnene og økning i miljøkvalitet.

2. Størrelse og bredde på tiltak og delprosjekter

Hovedprosjektene skal inneholde et spekter av tiltak og delprosjekter som til sammen bygges opp til en helhet geografisk, tematisk eller begge deler. Det er et mål for programmet å vinne erfaringer med hvordan forskjellige tiltak kan virke sammen. Hovedprosjektene må være av en viss størrelse. Det må være mulig å vurdere effektene av tiltakene og de må ikke "drukne" i andre aktiviteter som foregår parallelt. Hovedprosjekter med kun ett delprosjekt vil ikke bli prioritert.

3. Aktørsamspill

Hvordan er hovedprosjektene samarbeid med myndigheter, næringsliv og næringslivsorganisasjoner, andre organisasjoner, eventuelle nasjonalparksentra eller naturinformasjonssentra? Det er viktig at hovedprosjektene gir godt grunnlag for aktørsamspill over tradisjonelle fag- og sektorgrenser. Samarbeid som kan vare også ut over prosjektperioden vil bli vektlagt. Rolle- og ansvarsfordeling mellom ulike aktører bør være avklart.

4. Gjennomføringsevne

Hvor god er aktørens forutsetninger for, og vilje til å gjennomføre hovedprosjektet? Både hovedprosjektene og de enkelte delprosjektene innefor disse skal ha en realistisk gjennomføringsplan, mht budsjett og annen ressursbruk, rutiner for involvering av

samarbeidspartnere, tidsplaner osv.

5. Potensialet for verdiskaping

Hvor stor er sannsynligheten for at hovedprosjektet indirekte vil føre til økonomisk verdiskaping i distriktet? Har søkeren noen formening om hvordan opplevelsesmessige, miljømessige og økonomiske verdiskapingseffekter kan måles?

6. Forankring lokalt og regionalt

Hvordan er hovedprosjektet forankret i lokalsamfunnene og i lokale og regionale politiske organ? Er det forankret i planer eller strategier for lokal og regional utvikling og verdiskaping? Bygger hovedprosjektet på planer og arbeid som er i gang? I så fall vil det ofte også være en forankring hos viktige aktører og deltakerne vil ha vært igjennom en modningsprosess, noe som vil kunne gi et godt utgangspunkt for videre arbeid. Er regional stats deltakelse ivarettatt?

7. Nytenkning, erfaring og formidling

Hvordan vil hovedprosjektene opparbeide erfaringer eller kunnskap som kan ha overføringsverdi og relevans for andre områder og tema? Hva kan man lære av prosjektet? Vil søkerne bidra til formidling? Prøves nytenkende og innovative ideer ut? Det er positivt hvis prosjektene selv knytter til seg FoU miljøer.

8. Miljøvirkninger

Hovedprosjektene skal ha en positiv effekt for verneformålene og bruken av verneområdene i de aktuelle geografiske regionene. Det skal beskrives hvilke effekter en antar at de vil gi og hvordan de kan måles. Kan tiltak eller delprosjekter ha negativ innvirkning på miljøet og naturmangfoldet? Dette må beskrives og vurderes i søknaden.

9. Tilpasset geografisk avgrensning

Hovedprosjektene må ha en geografisk avgrensning som er tilpasset målsetningene. Innenfor dette kravet kan et hovedprosjekt omfatte områder i flere kommuner eller fylker, et eller flere lokalsamfunn, et eller flere naturmiljøer.

2.3 Søknadsbehandling

Regional prioritering

Søknadene sendes via Fylkesmannen og fylkeskommunen. Det legges opp til et samarbeid mellom fylkeskommunen og fylkesmannen om prioritering av søknadene. Her vil det være naturlig å trekke inn Innovasjon Norge regionalt. Alle søknadene med en prioritert rekkefølge sendes så til DN. Dersom søknaden omfatter områder i flere fylker, sendes den kun til ett av fylkene, som så vil sørge for koordinering med andre berørte fylker.

Sentral behandling

Direktoratet for naturforvaltning (DN) skal velge ut hovedprosjektene. Det legges vekt på hvordan søknadskriteriene er oppfylt. I utvelgelsen vil DN rådføre seg med Innovasjon Norge. I prosessen skal DN også holde kontakt til andre relevante direktorater og organisasjoner. Ved utvelgelsen vil det også bli lagt vekt på at det innenfor programmet skal være med hovedprosjekter som gir programmet erfaringer med forskjellige problemstillinger, forutsetninger og tilnærminger og fra et mangfold m.h.t. geografi, naturmiljø, organisering, arbeidsmåter og angrepsvinkler.